

**BESPLATAN
PRIMERAK**

INFORMATOR

NEZAVISNOST

sindiso@ptt.yu

www.gsprs-nezavisnost.org.yu

NEZAVISNI SINDIKAT PROSVETNIH RADNIKA VOJVODINE • GODINA 1 • SEPTEMBAR 2007 • BROJ 5

REPREZENTATIVNA DEMOKRATIJA, EVROPSKI POSLOVI I AKTIVNO GRAĐANSTVO

Predsednik Skupštine AP Vojvodine Bojan Kostreš izjavio je 14. septembra u Strazburu da će Srbija jedino vraćanjem oduzete imovi-

ne Vojvodini pokazati da suštinski, a ne samo deklarativno, podržava autonomiju pokrajine i jačanje njenih nadležnosti.

Na sastanku sa Urihom Bonerom, generalnim sekretarom Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Saveta Evrope (CALRE), predsednik Kostreš je naglasio da bez vraćanja imovine Vojvodini, koja joj je „oteta“ 1995. godine Zakonom o sredstvima u svojini Republike, autonomija Vojvodine i dalje ostaje samo prividna i formalna. CALRE je jedna od najznačajnijih i najuticajnijih organizacija regionalne demokratije u Evropi, čiji su članovi 74 regiona, koji imaju zakonodavnu vlast, iz osam evropskih zemalja. Članovi CALRE su regioni iz Spani-

je, Italije, Belgije, Austrije, Nemačke, Finske, Portugala i Velike Britanije.

Kostreš i Boner razgovarali su o perspektivama razvoja regionalizma u Srbiji a generalni sekretar Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Saveta Evrope naglasio je da Vojvodina može da posluži kao dobar primer Srbiji, na koji način treba organizovati regionalnu vlast.

Kostreš je tokom govora učesnike konferencije upoznao sa svim specifičnostima Vojvodine, kao multikulturalne, multietničke i višejezične regije, naglašavajući da su upravo te karakteristike najveće bogatstvo pokrajine, ali i bogatstvo Srbije.

(Nastavak teksta na str. 4.)

PSOK UVODI NOVINE U OBRAZOVANJE

Uskoro e-dnevnicu, đачki ormarići, nastava u jednoj smeni, nastava na daljinu...

Pokrajinski sekretar za obrazovanje i kulturu dr. Zoltan Jegeš najavio je sastanak s republičkim ministrom prosvete dr. Zoranom Lončarom, s kojim bi trebalo da se dogovori

o toku i razvoju obrazovanja u pokrajini u budućnosti, a jedna od tema razgovora biće i uvođenje elektronskih dnevnika u osnovne i srednje škole.

(Nastavak teksta na str. 3.)

NOVKA MOJIĆ, NOVI PREDSEDNİK SES-A

Usvojena inicijativa Aktiva žena UGS „Nezavisnost“

vovodankama izbriše diskriminatorna odredba po kojoj nisu mogle porodiljski da upišu u radni staž i odbijen zahtev Sindikata prosvetnih radnika Vojvodine (SPRV) za učešćem u radu SES-a APV. (Nastavak teksta na str. 9.)

Senat novosadskog univerziteta doneo je 12. septembra odluku o uslovima upisa na drugu godinu.

Tako će svi studenti prve godine koji se finansiraju iz budžeta, a koji su stekli najmanje 40 ESP bodova i položili sve ispite iz predmeta neophodnih za nastavu naredne godine (uslovljeni predmeti definisani studijskim programom) moći da upišu drugu godinu studija bez promene statusa budžetskog studenta. Studenti koji su sami finansirali svoje školovanje, a koji su stekli najmanje 40 bodova, stiču pravo da upišu drugu godinu u statusu budžetskog studenta, ali u okviru Zakonom utvrđene kvote za budžetske studente, koja se može povećati za najviše 20 odsto u odnosu na prethodnu godinu. Senat je konstatovao da studenti neće morati da obnavljaju kompletnu nastavu i druge predispitne obaveze, već samo one koje nisu ispunili. Troškove tog obnavljanja,

npr. vežbi iz nekog predmeta, student treba da plati sam.

Ukoliko se, nakon usmene saglasnosti ministra prosvete, dobije i zvanična saglasnost države da će, eventualno, u drugoj godini studija finansirati školovanje svih samofinansirajućih studenata tekuće prve godine koji pređu dogovoreni minimalni prag bodova za upis, onda bi se to odnosilo i na Univerzitet u Novom Sadu.

„Popust na Bolonju“ dobili su nešto ranije i studenti BU kojima je rektorat BU spustio prag na 37 bodova. Za ovakvu odluku o prelaznom periodu od jedne godine Senat UNS se odlučio zbog slabih rezultata prve generacije koja studira u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju. U obzir su uzeti rezultati studiranja generacije upisane 2006/07, interes UNS-a da postigne reformske rezultate i interes studenata.

I VOJVOĐANIMA „BOLONJA“ UZ POPUST

VLADIKA PLATON I SRPSKA PRAVNA AKADEMIJA U NOVOM SADU

U pokretu 1848/49 godine Novi Sad je imao vidno i značajno učešće. Od toga vremena Novi Sad postaje i političko središte Srba u bivšoj Austriji i Ugarskoj. Kad je 12. juna 1849. mađarski general Pavle Kiš sa mostobrana bombardovao Novi Sad, izmedu ostalih zgrada izgorela je do temelja i zgrada Novosadske srpske gimnazije i u njoj i sav nameštaj i arhiva. Pre toga je jedan deo biblioteke prenesen u novosadsku almašku crkvu, odakle je dosta knjiga razvučeno i nestalo. Gimnazijski fond spasen je tako, što su njegovi starooci obeznice i novac Gimnazijskog fonda zakopali u jednu šupu, koja je prilikom bombardovanja izgorela, te su ruševine zatrpale mesto gde je imetak Gimnazijskog fonda bio sklonjen.

Uz pomoć srpske crkvene opštine i zajmom od države gimnazijska zgrada je obnovljena, a gimnazijski je tek školske god. 1852/53 mogla početi redovan rad sa 7 profesora i četiri niža razreda, u kojima je bilo 26 učenika. Posle ugošene revolucije 1848/49 i Srbi su doživeli gorko razočaranje. Ne samo da im skoro nijedan zahtev nije ispunjen, nego su se morali i dalje boriti da sačuvaju i one tekovine, koje su do tada imali. Uprava Srpske Vojvodine tražila je od Patronata gimnazije da ona postavlja i potvrđuje gimnazijske profesore i taj zahtev stavila kao uslov, da gimnazija dobije pravo javnosti. Štaviše 1858. podnela je carskoj vladi predlog da se novosadska gimnazija na neizvesno vreme zatvori, „jer u blizini postoji karlovačka gimnazija“, a ta je sasvim dovoljna za sve Srbe u Vojvodini. Patronat gimnazije je teškom mukom spasao svoju gimnaziju i na osnovi treće tačke Zadužbinskog pisma gimnazije krajem 1859. dobio od carske vlade u Beču odobrenje da od pravoslavni stanovnika bivše Austrije i Ugarske može skupljati dobrovoljne priloge na Gimnazijski fond.

Ta akcija Patronata gimnazije nije imala naročiti uspeh. To se najbolje vidi otuda što je gimnazija školske godine 1852/53 na 26 učenika imala 7 profesora, a školske godine 1861/62 na 114 učenika 6 profesora. A kakvo je stanje bilo u obe naše gimnazije 1861. vidi se najbolje iz pisanja „Srpskog dnevnika“ i „Danice“, „jedna pade na polugimnaziju (novosadska), druga se umnoži u dve klase (karlovačka) – ali jedna i druga tavore život svoj onako, kako se samo pomisliti može“.

Pored svega toga što ni 1861. nismo imali ni jedne potpune srednje škole „Južna pčela“ 1852. u članku „O popravci i stroju naših škola“ piše, „akademiji ili zavedenju, u kome bi se pravdoslovne nauke predavati imale moramo takođe imati...“. Patrijarh Josif Rajačić otišao je još i dalje, 1854-6 „veljače“ napisao je proglas „Slavnom srpskom narodu“ i pozvao sve Srbe u svojoj Mitropoliji da prilažu na osnivanje „Srpskog sveučilišta u Sremskim Karlovcima“.

O proslavi stogodišnjice Save Tekelije 17 avgusta 1861. u Novom Sadu pala je misao da se u Novom Sadu osnuje Srpska pravna akademija. Sada se ne može utvrditi ko je bio inicijator toga predloga. Međutim ta misao ni onda već nije bila nova. Videli smo da je takav predlog vrlo kategorički iznela „Južna pčela“ devet godina ranije. Međutim, težnja da se u Novom Sadu osnuje „zavedenie viših Nauk“ izražena je još mnogo ranije u trećoj tački Zadužbinskog pisma Novosadske srpske gimnazije 1814. godine. Ne može se tačno utvrditi da li je proslava o stogodišnjici Save Tekelije dala vladici Platonu neposredni podstrek da učini kakvu veliku zadužbinu, ili je on tu nameru, kako on sam kaže, imao i ranije.

Poznato je da je vladika Platon imao težak sukob sa patrijarhom Rajačićem. Taj sukob je 1851.

intervencijom državne vlasti, naročito „upravitelja Srpske Vojvodine“, grafa Koroninija, izravnat. Ali između patrijarha Rajačića i vladike Platona ni posle toga odnosi nikad nisu bili prijateljski, naprotiv. Patrijarh Rajačić nikada nije zajedno služio sa vladikom Platonom, iako mu je on bio najbliži episkop. Vladika Platon je znao za Rajačićev proglas za osnivanje „sveučilišta“ u Karlovcima, a znao je i to, da patrijarh Rajačić nije bio „široke ruke“ i nije rado davao, osim svojoj rodbini, nikom ništa, nije nemoguće da je i to bio jedan od razloga da vladika Platon zavešta jedan veliki priloga na prosvetne svrhe. Međutim, za samu stvar nije od najveće važnosti koji su motivi rukovodili Platona Atanackovića da osnuje jednu veliku zadužbinu.

U sednici Patronata gimnazije od 16. novembra 1861. objavio je vladika Platon da je za 400.000 for. kupio kuću od naslednika Đorđa Servića, nekadašnjeg kanjiškog spahije i da je poklanja Gimnazijskom fondu pod uslovom, da je on uživa dok je živ. Svoju zadužbinu je vladika Platon objavio članovima gimnazije ovim govorom:

„Gospodo moja, od postanka moga, kako sam sirječ misliti i rasuđivati počeo, sva mi se težnja na to klonila, da voljubljenom narodu srpskom – iz koga sam i sam proizašao – svagda na polzu budem; koliko sam u preteškoj ovoj mojoj težnji umnim moim trudom kao Nastavnik, kao Sveštenik, kao Arhijerij, a i kao Spisatelj uspeo, to će premili moj rod srbski, to će potomstvo naše presuditi; materialno moje položenje dosad je svagda tako neudesno bilo, da nisam u stanju bio na prosvetu moga naroda i materijalno priteći; u poslednje ovo vreme blagodat i milost Božija spodobila me je, da sam od dohodka onog koi kao episkop uživam umerenim načinom života i štednjom, neku sumu novca na stranu metuti mogao i tako u pomoć narodnog izobraženja i materialno priteći mogu.

Gospodo moja! Ja sam danas od naslednika pokojnog Đorđa Serviškog prijažatelj Turske Kanjiže u Banatu, kuću ovoga u Novom Sadu pod no. 1880/81. do zdanija gimnazijskoga i crkvnog ležicu za četrdeset hiljada forinti austrijske vrednosti, za stranu i umnoženje fonda gimnasije novosadske tako kupio, da se spomenuta kuća u gruntovnjij zapisnik varoši novosadske, odma na ime fonda gimnasije uvede, ništa manje donde, dok me vseblagij Tvorac kratke još dane moga života na ovome svetu probavitii blagoslovi, da ja predrečenu kuću uživam a po smerti mojoj fond gimnasije u dejstvitelio i soverseno prijažanje ove kuće stupi.

Ja sam Gospodo sa naslednicima pokojnoga g. Đorđa Serviškog u smotreniju prodavanja i kupovanja ove kuće – na naročitu njiovu želju, što srbski čitati i pisati ne znaju – nuždij pismenij ugovor na nemeckom jeziku sočiniti prinužden bio, Vas pak danas zato ovamo umolio, da se spomenutij ugovor u Vašem prisustvij pročita pa ako bi kakove primjetbe u smotreniju sastava ovoga ugovora imali, iskreno otkriete. Pre nego što se ugovor ovaj pročita, imam Vam Gospodo primjetiti da je moja postojana nepokolebima i isključitelna namera da se črez priloga ovaj moj već postoeća fundacija Gimnasie ove umnoži i da je moja naročita i jedinstvena namera i želja da se ova fundacija sa postoećom fundaciom ujedno spoi i po smislu visočajše Inštitutu ovome darovane Povlastice (Privilegium) na zavedenie viših nauka po glasu prvobitnog osnivatelnog pisma bezsmertne pameti Save plemenita Vukovića od 14. januara 1810. i zaključeniija Pravoslavne ovdajšnje obštine od 06. junija 1812. br.46 neprimjerno obratiti i upotrebiti ima...“

U ime članova Patronata vladici Platonu je odgovorio najstariji član dr Jovan Hadžić, i rekao: „Da-

rovanu kuću gimnasii našoj primamo koliko u svoje toliko u ime gimnasie i obštstva ovdajšnjeg s onom radosti i blagodarnosti, kakova pristoi za tako velikužnu žertvu na polzu roda i povišenje inštituta ovoga upravljenu. I s ovim ste, vesokopreosveštenu Gospodine! zasvjedočili onu silnu težnju za prosvjetom roda svoga, koja Vas je od mladosti na polju knjižestva našega rukovodila i dosadašnje usluge rodu svome činjene uvjenčali ste onim vjencem koi nikada uvenuti neće, i vi pravdedno sa Horaciem sad kazati možete: Exigi monumentum aere perennius regalique situ pyramidum altius! za koe da vam Bog usugubi radost o dobrom djelu i umnoži dane života Vašega sebi na utjehu i slavu, a rodu na polzu i čest, a da Vas poživi u mnogaja ljeta. – Živio!

Posle Hadžićeva govora pročitan je i unesen u zapisnik kupoprodajni ugovor. U gruntovnici je zabeležen dar vladike Platona. U ugovoru se naglašava da je u to doba Gimnazijski fond bio „vrlo ograničen“, drugim rečima siromašan, te da je gimnazija „pozivila“ i da se teškom mukom održavala. Kao pozitivni i realan duh, vladika Platon nije mogao pretpostavljati da će se sa 100.000 forinti, koliko je sa njegovim darom iznosio Gimnazijski fond, moći osnovati velika gimnazija sa filosofskim i pravnim fakultetom. Prema tome, nije ni osnovao fond za pravnu akademiju.

Dar vladike Platona izazvao je, u Novom Sadu naročito, veliko oduševljenje. Istoga dana kada je održana sednica Patronata gimnazije objavio je „Srbski dnevnik“ dar vladice Platona Gimnazijskom fondu. U toj vesti je, između ostalog, rečeno da je vladika Platon „ovu kuću poklonio fondu gimnazie novosadske u toj želji i nadeždi, da se ovdajšnja polugimnazija u podpunu gimnaziju, a po smislu gimnazijske privilegije i po potrebi naroda i iziskivanju sadašnjeg vremena u srbski akademski institut (sa pravnim i filosofskim fakultetom i velikom gimnazijom) preobrati“. U istom broju javio je „Srbski dnevnik“ da je „pravoslavno srbsko obštstvo predvodeno g. Gradonačelnikom dr. Miletićem“ otišlo vladici Platonu „da mu velikom svojoj zahvalnosti izjavi“. „Obštstvo“ je zatim donelo odluku „da se dan Sv. Platona (18. novembra) slavi svake godine crkvenom i školskom svetkovinom; da se isti dan ogromna bakljada dađe preosv. g. Episkopu, tom prilikom da mu se preda blagodatelna adresa ovdajšnje obštine“.

Po pisanju „Srpskog dnevnika“ i ostalih naših novina i časopisa i po velikom oduševljenju Novosadana mnogi su mislili da je Srpska pravna akademija u Novom Sadu pitanje najkraćeg vremena. Počelo se sa adresama zahvalnosti, među prvima Peštanska i Bečka universitetska omladina, mnoge ustanove i pojedinci slali su i nešto dobrovoljnih priloga, a velika većina je poslala obeznice da će za izvestan broj godina „bez lihve“ priložiti za akademiju izvesnu svotu, ali velika većina svoje obaveze nije izvršila. Nije bez interesa da se spomene da je i Novosadska jevrejska opština preko jednog svog izaslanika „zahvalila vladici Platonu na velikom daru učinjenom srbstvu, a najviše Novom Sadu“.

Posle velikog oduševljenja, što kod našeg naroda nije retka pojava, ljudi su se ohladili. Posle smrti vladike Platona, malo po malo, pa se zbog prećih i važnijih poslova na srpsku pravnu akademiju skoro sasvim zaboravilo. Ostao je sve do naših dana samo glas da je vladika Platon „osnovao fond za srpsku pravnu akademiju“. Jedno kratko vreme starateljstvo Gimnazijskog fonda vodilo je zasebno priloge na „Srpsku pravnu akademiju“, a posle je i to prestalo, te je i taj fond najzad spojen potpuno sa Gimnazijskim fondom.

POKRAJINA UVODI NOVINE

Uskoro e-dnevnic, đački ormarići, nastava u jednoj smeni, nastava na daljinu...

(Nastavak sa str. 1)

Pokrajinski sekretar za obrazovanje i kulturu dr. Zoltan Jegeš najavio je sastanak s republičkim ministrom prosvete dr. Zoranom Lončarom, s kojim bi trebalo da se dogovori o toku i razvoju obrazovanja u pokrajini u budućnosti, a jedna od tema razgovora biće i uvođenje elektronskih dnevnika u osnovne i srednje škole. Međutim, ni on nije siguran koliko je škola dosad uvelo taj vid evidentiranja ocena, jer škole nisu u obavezi da to prijave ni pokrajinskom sekretarijatu niti Ministarstvu prosvete.

Sekretar tvrdi da je takva inicijativa uvek za pohvalu i da će ju sekretarijat podržati, ali i da se mora voditi računa o tome da program bude zaštićen od upada i da roditelji vide ocene samo svoje dece. „Mi imamo potencijala i ljudi da programiramo takve programe, samo je pitanje novca i obuke nastavnog kadra i roditelja za upravljanje takvim dnevnicima” – kazao je Jegeš.

Prema rečima predsednika aktiva direktora srednjih škola Novog Sada Stanka Matića, šest novosadskih i petnaest vojvodanskih srednjih škola uvelo je elektronske dnevnike. Direktor novosadske Osnovne škole „Žarko Zrenjanin”, prve koja je uvela „elektronski dnevnik”, Žarko Mušicki tvrdi da u Srbiji e-dnevnik koristi više od 150 osnovnih škola, od kojih je petnaestak iz Novog Sada. Kako on kaže, veliko je interesovanje među školama za taj program, jer su na taj način i roditelji i učenici bolje obavešteni o uspehu. „Roditelj pomoću koda i ličnog broja deteta može da vidi samo njegove ocene. Postavili smo dva računara u hol škole, pa i sami učenici mogu da pristupe programu i pogledaju svoj uspeh” – kazao je Mušicki i istakao; „da je program e-dnevnika zaštićen poput bankovnih softvera i da dosad nije bilo upada”.

Sekretar Jegeš će s ministrom prosvete razgovarati i o potrebi uvođenja ormarića za učeničke knjige. Kako kaže, neke škole su već omogućile svojim učenicima da knjige drže u posebnim ormarićima, ali je to urađeno na inicijativu direktora. On je istakao da je pokrajinski Sekretarijat za obrazovanje predvideo da se uskoro u svim školama pređe na jednosmerni rad, kada bi se stvorila mogućnost ugradnje tih ormarića. „Osim ormarića, jednosmerni rad stvorio bi niz novih mogućnosti. Deca bi mogla biti u dnevnim boravcima do popodnevni sati, o njima bi brinuo stručni kadar i imala bi priliku da pojedju kvalitetan obrok” – kazao je Jegeš. Prema njegovim rečima, na skorajšnjem sastanku sa Zoranom Lončarom biće reči i o nedostatku nastavnog kadra u manjim sredinama. Kako kaže, oko hiljadu nastavnika moglo bi naći posao u selima širom Vojvodine. Prema njegovim rečima, Sekretarijat za obrazovanje pokrenuo je ideju da se oformi centar za daljinsko učenje u vojvodanskim srednjim školama, a u planu je da se proširi i na osnovne škole. Njegovo svečano otvaranje trebalo bi da bude za mesec dana, a probni program već koriste učenici jedne novosadske srednje škole. „Program učenika vodi kroz gradivo, ocenjuje ga i ukoliko ne zna da odgovori, daje mu pomoć. On će omogućiti da lošiji đaci odgovore na manje pitanja, a najbolji će zaći dublje u materiju. S druge strane, oni će moći da ga koriste i u školi, para-

lelno s nastavom, ali i od kuće, kada će se preko interneta uključiti na školski računar i proveriti

svoje znanje” – kaže Jegeš. Kako je rekao, sekretarijat je počeo da formira bazu podataka, a nastavnici iz svih krajeva Vojvodine pišu pitanja i odgovore. Najbolji predlozi biće uzeti u obzir, pa će tako kriterijumi za svu decu širom pokrajine biti isti.

Studiranje preko interneta

Iako ministarstvo prosvete nema podataka da li je i u kojoj meri u RS omogućeno studiranje preko interneta pokrajinski sekretar za obrazovanje i kulturu dr. Zoltan Jegeš, zna da su neki fakulteti omogućili svojim studentima i tu mogućnost. Međutim, ispiti se i dalje moraju polagati u matičnim zgradama. Prema njegovim rečima, učenje na daljinu tema je o kojoj će se raspravljati u budućnosti i ono bi moglo biti uvedeno i u neke srednje škole.

Centar za učenje na daljinu

Pokrajinski sekretar za obrazovanje i kulturu dr. Zoltan Jegeš i direktor novosadske Srednje mašinske škole „Jovan Vukčević” potpisali su 14. septembar protokol o osnivanju i delovanju Vojvodanskog centra za učenje na daljinu (DLS) i unapređenju srednjoškolskog i osnovnog obrazovanja u Vojvodini. Za nabavku softvera i prateće tehničke opreme, iz pokrajinskog budžeta izdvojeno je četiri miliona dinara.

Protokolom, potpisanim za narednih pet godina, strane su se obavezale da će formirati Vojvodanski centar za učenje na daljinu u Srednjoj mašinskoj školi u Novom Sadu. Centar će koristiti savremene ICT tehnologije u svim fazama obrazovnog procesa. Učenjem u mreži računara preko Interneta, ostvariće se interakcija korisnika sa sadržajem, predavačima i učenicima, održavaće se kursevi računara, stranih jezika, nastavnih predmeta, menadžmenta u obrazovanju.

„Informacije koje će poboljšati i osavremeniti njihov rad, biće dostupne nastavnicima bez obzira gde se škola nalazi” – rekao je dr. Jegeš. „Istovremeno, nastavnici će moći da prezentuju svoje kreativne ideje. Savremene informacione tehnologije će omogućiti bolju procenu mogućnosti i znanja koje određeni uzrast učenika može da prihvati. Mnogo nastavnika se plaši uvođenja računara u škole, jer misle da će potreba za njihovim radom biti smanjena. Međutim, ovakvo mišljenje je pogrešno pošto upotrebom računara i savremenih informacionih tehnologija nastavnici dobijaju šire mogućnosti za poboljšanje kvaliteta nastave”.

Kako je istaknuto, sistem učenja na daljinu uvešće učenike u proces izvođenja i kreiranja nastave. Omogućiće ocenjivanje kvaliteta nastavnog procesa kroz sistem elektronskih testova i podstaći decu da se usavršavaju, da samostalno napreduju, uz rad sa heterogenim grupama. Vojvodanski centar za učenje na daljinu biće realizovan u pet faza. Tokom prve faze, do kraja godine, predviđeno je postavljanje servera, opremanje centra u Srednjoj mašinskoj školi i obuka zaposlenih. Predviđeno je da do završne faze projekta (2011. godine), u mrežu učenja na daljinu budu uključene sve osnovne, srednje i visokoškolske ustanove u Vojvodini. Inicijalna sredstva za realizaciju projekta izdvojio je Sekretarijat za obrazovanje Novog Sada.

REGIONALIZAM USLOV ZA NAPREDAK DEMOKRATIJE

(Nastavak teksta sa 1. str.)

Predsednik Skupštine AP Vojvodine Bojan Kostreš učestvovao je od 12. septembra u Strazburu na Konferenciji nacionalnih parlamenata i regionalnih skupština "Reprezentativna demokratija, evropski poslovi i aktivno građanstvo" koju su zajednički organizovali CALRE (Konferencija zakonodavnih skupština evropskih regija) i Savet Evrope.

Predsednik Skupštine Vojvodine je, na Foru-

mu evropskih regionalnih skupština, održao govor na temu regionalne demokratije i aktivnog građanstva i obavio veći broj sastanaka sa zvaničnicima CALRE i predsednicima evropskih regiona koje su članice ove organizacije. Kostreš je izjavio da Vojvodina može da doprinese integraciji Srbije u evropske strukture u onoj meri u kojoj je autonomna.

U govoru na Forumu evropskih skupština, u organizaciji CALRE i Saveta Evrope, Kostreš je istakao da od stepena nadležnosti koje Vojvodina ima zavisi i njen doprinos stabilnosti čitavog regiona. "Vojvodina podržava regionalizaciju Srbije jer su evropska iskustva višestruko pokazala vezu između razvijanja regionalizma i napredovanja demokratije", naglasio je predsednik Skupštine AP Vojvodine.

Predsednik vojvodanskog parlamenta održao je, između ostalih, i radne sastanke sa Rikardom Nenčinijem, predsednikom CALRE radne grupe "Regionalna demokratija" i predsednikom Skupštine Toskane, tokom kojeg su razmenili mišljenja o aspektima čvršćeg povezivanja Vojvodine i

ove italijanske regije. Dva predsednika potvrdila su dogovor da će tokom novembra visoka delegacija Skupštine Toskane posetiti Vojvodinu.

Kostreš je razgovarao i sa Klaudijom Lučijani, zamenikom direktora za politička pitanja i direktorom Odseka za zapadni Balkan pri Saveću Evrope, koju je informisao o radu pokrajinske informacije i aktuelnim pitanjima vezanim za Vojvodinu.

DOMAĆINI, A BEZ IMOVINE Novi zakon još „na čekanju”

Republika Srbija je jedina država u Evropi u kojoj lokalne samouprave nemaju svoju imovinu. Zakonom o sredstvima u svojini Republike Srbije, koji je donesen 1995. godine, sva pokretna i nepokretna imovina, na koju su pravo raspolaganja imali gradovi i opštine u Srbiji, prenesena je u svojinu Republike Srbije. Model zakona o imovini lokalne samouprave odavno je pripremljen i čeka u Skupštini Srbije da uđe u proceduru. Modelom zakona uređeni su postupak za uspostavljanje svojine gradova i opština, kategorije dobara na kojima se uspostavlja opštinska svojina, kao i kriterijumi za određivanje vlasnika odnosno nosilaca drugog imovinskog prava koje je primereno vrsti dobara i pravnom režimu na njemu. Novi Sad bi na osnovu ovog zakona ponovo trebalo da postane vlasnik celokupne imovine koja mu je oduzeta 1995. godine, ukoliko trenutno na nju ima pravo korišćenja ili je faktički koristi.

Ovim modelom zakona predviđa se i da opština postaje vlasnik celokupne imovine javnih preduzeća, uključujući i komunalnu infrastrukturu, s izuzetkom one imovine koja čini osnovni kapital preduzeća. Modelom se uspostavlja svojina gradova i opština i na pripadajućem građevinskom zemljištu na kome je izgrađen objekat u njenoj svojini i na neizgrađenom građevinskom zemljištu na svojoj teritoriji. Iz ovog režima se izuzima samo građevinsko zemljište na kome je izgrađen objekat koji ostaje u državnoj svojini. Takođe se predlaže uspostavljanje svojine opština i na dobrima u opštoj upotrebi (put, trg, park, ulica) ukoliko se o njima stara lokalna samouprava. Predviđeno je da dobra u opštoj upotrebi budu u ograničenom prometu, i to između države i jedinice lokalne samouprave. Na prirodnom bogatstvu (šuma, reka, jezero) jedinica lokalne samouprave stiče svojinu ako su ta bogatstva od lokalnog značaja. Pravo na korišćenje (eksploataciju)

prirodnih bogatstava opština bi mogla ustupati, o čemu mora voditi javnu knjigu (registar). Postupak za uspostavljanje prava svojine je sporazumni.

Novina koju predviđa ovaj zakon jeste registar ustupanja. Reč je o javnom registru ustanovljenom kao sredstvo kontrole protiv eventualnih zloupotreba organa lokalne samouprave. Nadležni organ jedinice lokalne samouprave dužan je da ustanovi i vodi registar ustupanja prirodnih bogatstava od lokalnog značaja. Ovaj registar ustanovljava se prilikom zaključenja prvog ugovora o ustupanju. U njega se upisuju podaci iz zaključenih ugovora o ustupanju prirodnih bogatstava o ugovaračima, predmetu ugovora, visini naknade, vremenu trajanja i drugi podaci bitni za ugovarače. Sastavni deo registra ustupanja je i sâm ugovor o ustupanju. To znači da on mora biti priložen uz registar i dostupan na uvid, na isti način kao i sâm registar. Registar ustupanja je dostupan svakom licu, što znači da svako ima pravo da traži da obavi uvid u registar a da za to ne mora dokazivati postojanje pravnog interesa.

Komisija za utvrđivanje imovine Novog Sada formirana je pre više od godinu dana, ali još uvek nije završila posao i kompletirala listu vlasništva vojvodanske prestonice, koje je Zakonom o sredstvima u svojini Republike Srbije iz 1995. godine pretvoreno u državnu svojinu i, praktično, nacionalizovano. U svom radu komisija pribavlja podatke koristeći dokumentaciju zemljišno-knjižnog odeljenja Opštinskog suda u Novom Sadu i Službe za katastar nepokretnosti Republičkog geodetskog zavoda, kod kojih se vodi imovina u državnoj svojini, a na koju je pravo korišćenja upisano u korist Novog Sada. Radovi komisije podrazumevaju obimne provere vlasničkih odnosa, utvrđivanje pravnog sleda, savnjivanje faktičkog stanja i stanja u javnim evidencijama i drugoj dokumentaciji.

Transparentnost

Stav Stalne konferencije gradova i opština (SKGO), koja je i radila na modelu zakona, jeste da je zakon podoban za usvajanje, da je napravljen na transparentan način, da ne dira u prava bivših privatnih vlasnika kojima je imovina nacionalizovana i da predviđa povraćaj objekata, zgrada i zemljišta, jer je za SKGO suština da opština stiče i prodaje imovinu. Trenutno su opštine samo korisnici. Predlogom zakona o imovini lokalne samouprave predviđeno je da se budžet opštine upotrebljava za stvaranje imovine, a ujedno je odlučivanje dato Skupštini grada, a ne gradonačelniku, kako bi se izbegla bilo kakva zloupotreba.

KORAK BLIŽE

Seminar, Kancelarije za evropske poslove, o Evropskoj uniji, pod nazivom "Korak bliže", održan je 5. septembra u Pančevu. Ideja je da se sa ovom temom upoznaju ne samo veći centri Vojvodine, već i opštine koje su zainteresovane za regionalnu saradnju i izradu projekata koji bi bili finansirani iz fondova Evropske unije. Seminari su do sada održani u Somboru, Zrenjaninu, Kovačici, Senti, Baču, Alibunaru i Čoki, a slušaoci su najviše interesovanja iskazali za prezentaciju o susedskim programima.

Na ovaj način podižu se kapaciteti lokalnih samouprava da učestvuju u međunarodnim projektima, jer je za programe koje finansira Evropska unija iz prepristupnih fondova neophodno imati prekograničnog partnera.

MANJE ĐAKA MANJE POSLA

U opštini Vrbas devet je osnovnih škola. I ovdje, kao uostalom u većini od 45 vojvođanskih opština broj đaka se smanjivao iz godine u godinu. S obzirom na to da je poslednjih deset godina znatno smanjen broj učenika, smanjen je i fond časova, a samim tim i broj izvršilaca. Prosvetnom inspektoratu u Vrbasu su ove godine nastavnici najčešće upućivali primedbe zbog smanjene norme.

Pravilnikom o ceni usluga u osnovnim i srednjim školama, utvrđena je norma nastavnika. Međutim, došlo je do zabune kod izvesnog broja prosvetnih radnika, koji smatraju da je njihovo zakonsko pravo da poštu su nekada

primljeni u stalni radni odnos s punom normom tako treba i da ostane. Oni smatraju da pri novoj podeli časova direktor ili neko drugi ne može da im umanjuje procenat njihovog radnog vremena.

Najčešće pitanje učitelja i nastavnika upućeno prosvetnim inspektorima jeste „da li je direktor škole dužan da im nađe dopunu norme ili da im isplati punu platu“. Odgovor se, ipak, nalazi u Zakonu o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja. Naime, „Krovni“ zakon izričito nalaže direktoru da svakog 01. septembra donosi rešenje kojim određuje punu ili nepunu normu svakog nastavnika. Zakon je tako

odredio da to što su prosvetni radnici nekada primljeni na punu normu ne određuje nikakvo njihovo pravo za buduću normu. Onoliko časova koliko ima u školi deli se na broj izvršilaca, osim ako direktor nekog proglasi tehnološkim viškom.

Stoga bi bilo važno da postoji koordinacija između direktora svih škola i direktora i predstavnika ŠU kako bi se moglo sagledati gde se javlja manjak nastavnika, a gde višak, i šta bi koji direktor mogao da preuzme iz druge škole. U međuvremenu, neki od prosvetnih radnika uspeali su sami da reše problem pune norme tako što rade u dve ili čak tri škole.

IMAŠ PRAVO, NA PRISTOJAN RAD

U Novom Sadu je 18. 09. 2007. godine u okviru nastavka kampanje „Imaš pravo“ održana manifestacija pod motom; „Imaš pravo, na pristojan rad“. Organizatori su bili aktivisti Sekcije mladih UGS „Nezavisnost“, Sekcije žena UGS „Nezavisnost“ i regionalnog povereništva UGS „Nezavisnost“ Novi Sad. Akcija je realizovana u vremenu od 12 do 14 časova uz sindikalna obeležja i prime-reno ozvučenje. Manifestaciju podržali skoro svi koordinacioni odbori Granskih sindikata, a akciji se pridružio i RKO NSPRV „Nezavisnost“ ŠU Novi Sad.

Prethodno je, istog dana, u 11 časova održana 09. Sednica RKO NSPRV „Nezavisnost“ ŠU Novi Sad, a zatim su se članovi Odbora pridružili štandu UGS „Nezavisnost“ koji su postavile

aktivisti Sekcije žena i mladih na Trgu slobode i uzeli učešće u akciji.

Ovo je bila još jedna prilika da žene skrenu pažnju na sebe i na ugrožena ženska prava; diskriminaciju na radnom mestu, bezbednost i zdravlje na radu, rad na crno... Posetiteljke štanda popunjale su anketu koja je obuhvatila uglavnom pitanja vezana za prava žena i njihovo kršenje. Sem toga sekcije žena i mladih su upozorili na potrebu zaštite čovekove sredine, odnosno značaj ekologije i tom prilikom su posetiocima delili ekološke jabuke.

Deljen je prikladan propagandni materijal, a potom su usledila konferencija za štampu. Bila je ovo još jedna manifestacija u kojoj se UGS „Nezavisnost“ predstavio na efektan i upečatljiv način.

Budimka Čikarić Palija
Predsednica RKO "Nezavisnost" ŠU Novi Sad

PUTEVI RODNE RAVNOPRAVNOSTI

Misija OEBS-a u Srbiji predstavila je nedavno priručnik „Putevi ostvarivanja rodne ravnopravnosti i jednakih mogućnosti – od ideje do prakse“, koji ima za cilj da pomogne lokalnim samoupravama da odrede osobu koja će biti zadužena za ovu problematiku. Savetnica za ravnopravnost polova u misiji OEBS-a u Srbiji Zorica Mršević rekla je da priručnik treba da pomogne osobama koje su u lokalnim samoupravama zadužene za rodnu ravnopravnost u edukaciji građana o tome koje sve diskriminacije pogađaju žene, kako ih izbeći i kako pomoći ženama da dođu na radna mesta koja su od bitnog značaja za Srbiju, kao što su ministarska ili ambasadorska.

U priručniku je stotinak tekstova raznih autora, koji su nastali tokom programa obuke opštinskih službenika zaduženih za rodnu ravnopravnost od 2002. do 2006. godine. On treba da posluži kao udžbenik za osobe koje će biti imenovane za rodnu ravnopravnost, jer smo pretpostavljali da će zakon o ravnopravnosti polova, koji obavezuje svaku lokalnu samoupravu da ima ovaj mehanizam ili kancelariju, biti usvojen. Njega mogu da koriste i sva preduzeća, ali i svi građani koji žele da saznaju nešto više o ravnopravnosti polova. Priručnik nudi osnovne informacije o vrstama diskriminacije žena i pripadnika drugih marginalizovanih grupa kao što su invalidi, manjine, deca, a u njemu su i ideje o putevima za ostvarivanje rodne ravnopravnosti i principa jednakih mogućnosti.

Kako kaže Mrševićeva, ženâ ima najviše na

mestima na kojima se radi, a muškaraca gde se odlučuje. Međutim, ta situacija se popravlja, a priručnik bi trebalo da doprinese da bude još bolja. Naime, posle ovogodišnjih parlamentarnih izbora broj žena u Narodnoj skupštini je udvostručen, sa deset odsto povećan je na 20. Posle lokalnih izbora 2004. godine broj žena u lokalnim skupštinama je utrostručen – sa pet odsto je povećan na 20.

Međutim, u republičkoj vladi imamo samo četiri žene ministra, što je svega sedam odsto. Kada su u pitanju pomoćnici ministara i šefovi radnih sektora, na tim je mestima zaposleno 70 odsto „lepšeg pola“.

„Naša želja nije da izjednačimo muškarce i žene, jer se svako dokazuje svojim kvalitetima. Žene su dokazale da mogu biti u nekim poslovima dominantnije, kao što su na primer vaspitačice. Međutim, žene zaslužuju da budu i ambasadorke, predsednice, ministri. Na tim mestima se donose odluke koje se tiču svih nas i oba pola bi morala biti zastupljena“ napomenula je Mrševićeva.

Prema rečima pomoćnice pokrajinskog sekretara za rad, zapošljavanje i ravnopravnost polova Jelice Rajajić-Čapaković, u Vojvodini u oko 20 opština trenutno rade osobe koje su zadužene za rodnu ravnopravnost i politike jednakih mogućnosti. U ostalom delu Srbije svega deset opština je odredilo osobe koje se

bave problemima diskriminacije žena, nasiljem nad ženama, koje podstiču aktivno učešće žena u političkom životu, ekonomsko osnaživanje i podsticanje samozapošljavanja žena. Prema njenim rečima, u Vojvodini ovakvih kancelarija ima više jer Izvršno veće izdvaja posebna sredstva za njihov rad i aktivno im pomaže seminarima i obukama.

HITNO USVOJITI ZAKONE PROTIV DISKRIMINACIJE

Da bi žene, invalidi i manjine bili u boljem položaju, Srbija bi morala u što skorijem roku usvojiti ključne sistemske zakone – zakon protiv diskriminacije, ravnopravnosti polova i nacionalnu strategiju za poboljšanje položaja žena. Pomoćnica pokrajinskog sekretara za rad, zapošljavanje i ravnopravnost polova Jelica Rajajić-Čapaković istakla je da bi nacionalna strategija mogla biti usvojena do kraja ove godine, ali to nije slučaj i sa već napisanim nacrtom zakona o ravnopravnosti polova. „Pokrajina je republičkoj vladi predložila nacrt zakona, koji je razmatran u vladi, ali nam je vraćen na doradu s mnogobrojnim primedbama. U tom nacrtu je predloženo da u vladi i skupštini bude 30 odsto žena, a ako je predsednik muškarac, da jedan potpredsednik bude žena. To su osetljive teme i muškarci su videli da bi na taj način izgubili deo moći, zbog čega nisam optimistična da će taj zakon biti usvojen“, kazala je Čapakovićeva.

ZA JUBILEJ - STUDENTSKI DOM

Dekan Pedagoškog fakulteta u Somboru, na kojem se školuje ukupno 800 studenata na šest smerova, prof. dr Dragan Soleša potpisao je 11. septembra sa građevinskom firmom "Budućnost" iz Novog Sada ugovor o gradnji studentskog doma. Potpisivanju ugovora prisustvovali su predstavnici lokalne samouprave, koji su tom prilikom obećali pomoć u uređenju infrastrukture. Ministarstvo prosvete će opremiti novi dom.

Ukupna vrednost investicije iznosi oko 230 miliona dinara. Radovi su počeli krajem septembra ove godine, a trebalo bi da se završe u julu naredne. Novi studentski dom biće najlepši poklon Pedagoškom fakultetu u Somboru, koji iduće godine obeležava veliku godišnjicu – 230 godina obrazovanja učitelja u Srbia.

Gradnjom novog Studentskog doma bio bi rasterećen Dom učenika srednjih škola u Somboru

u koji je trenutno smešteno 50-tak studenata fakulteta i koji bi ova mesta mogao iskoristiti da smanji stalnu navalu učenika na Dom koji svake godine ostaju „ispod crte“.

Do realizacije projekta došlo zajedničkim nastojanjima Pedagoškog fakulteta, pokrajinskih i republičkih vlasti i lokalne samouprave. Tako se inicijativa Pedagoškog fakulteta za gradnju novog studentskog doma, stara dve godine, konačno, počela da konkretizuje. Doduše Somborci se sećaju da su se, u predizbornim dešavanjima 2000-te godine postavljali „kameni temeljci“ za studentski dom od strane tadašnjih SPS-JUL-ovih vlasti, ali od tog posla nije bilo ništa. Ostala je rupa koja se vremenom sama od sebe zatrpala i nosač bilborda.

Prilikom potpisivanja ugovora dekan Pedagoškog fakulteta prof. dr Dragan Soleša je izjavio da na ovaj način: „Nastavljamo da ispunjavamo amanet Avrama Mrazovića, osnivača glasovite „Nor-

me“, čije tradicije baštini Pedagoški fakultet“.

Novi studentski dom biće izgrađen u neposrednoj blizini Pedagoškog fakulteta i imaće 4.000 kvadratnih metara u osnovi. Raspolagaće sa ukupno 78 dvokrevetnih soba zajedno s kabineta i propratnim prostorijama, koje će biti raspoređeno na tri sprata. Očekuje se da Studentski dom već od naredne školske godine primi 156 studenata. U domu će se, osim stanara, moći da hrane i studenti iz privatnog smeštaja.

TREBA LI NAM SSF?

Kako je novac u sindikalnim poverenistvima često na „izvol“te“ članovima i, emocijama podložnim, sindikalnim poverenicima, jedna grupa sindikalnih aktivista, predvođena predsednikom GSPRS „Nezavisnost“ Hadži Zdravkom Kovačem, rešila je da napravi namenski fond. Fond koji bi bio punjen dodatnim izdvajanjem 0,4% od neto zarade. Sa još 0,6% dopunskog izdvajanja za osiguranje kod osiguravajuće kuće DDOR Novi Sad izgledalo je povoljno i primamljivo. Ipak, akcija je „slavno“ propala na nivou GSPRS „Nezavisnost“.

Da li je moguće da fond koji članovima garantuje šestostruki iznos od uplata u slučaju proglašenja tehnološkim viškom nije primamljiv i potreban?

Da li je nepotreban fond koji isplaćuje otpremninu pri odlasku u penziju u dvostrukom uplaćenom iznosu člana fonda? Treba li Sindikatu fond koji

isplaćuje jednokratnu pomoć članovima porodice u slučaju smrti člana? Kako su jedino škole iz Zapadnobackog okruga shvatile značaj ovog fonda on je 2005. u jesen prebačen

na područje ŠU Sombor da njime upravljaju oni koji najviše participiraju. Krajem 2005.g. konstituisan je tročlani Upravni odbor u sastavu Gradimir Dedić (Srednja ekonomska škola) predsednik, Vesna Krstić (PU „Vera Gucunja“) i Miroljub Bjeletić (OŠ „Ivo Lola Ribar“), svi iz Sombora. U 2006. godini za predsednika je izabran Miroljub Bjeletić. Usvojen je Pravilnik o radu Fonda. Isplaćene su i prve otpremnine pri odlasku u penziju. Kako su neki zlonamerni članovi Sindikata (koji inače nisu članovi Fonda) rekli da smo, poput Topalovića, napravili Fond gde je samo smot siguran posao, tj. naplata, doneli smo sledeće odluke:

- veći deo sredstava (oko 70%) oročen je u Voždanskoj banci;

- drugi deo sredstava (oko 30%) služi za servisiranje tekućih obaveza i davanje beskamatnih pozaj-

mica u iznosu od 10.000 dinara na 5 mesečnih rata.

Oročavanjem smo sredstva, ne samo sačuvali, već i umnožili.

U 2006. i 2007. godini smo odobrili 46 pozajmica u iznosu od 471.000,00 dinara. Ako se zna da je prosečna bankarska kamata 2% mesečno, članovi Fonda su uštedeli 47.100,00 dinara (5 meseci x 2% = 10% od ukupnog iznosa koji je isplaćen). Da ne pominjem da su neki članovi i kasnili sa vraćanjem.

Poslednja vest iz UO SSF: Na sastanku održanom 18.09.2007. odlučeno je da se oroči 700.000,00 dinara na 3 meseca. U obrtnim sredstvima i nevrćenim pozajmicama ima preko 300.000,00 dinara. Dakle, naš „mali“ fond je težak milion dinara zahvaljujući upornosti i zalaganju aktivista i članova. Da se ne uljuljkamo, idemo dalje u jačanje Fonda!

Kakav bi to fond bio kada bi zaživeo na nivou NSPRV „Nezavisnost“ na teritoriji cele APV? Ne smem ni da pomislim!

Postavljam jedno smisleno pitanje: Treba li nam SSF?

Miroljub Bjeletić, predsednik UO SSF

NAJSTARIJA ŠKOLA UMALO OSTALA BEZ ĐAKA-PRVAKA

Iako je ove godine zabeležen pravi mali „bebibum“ i posle više godina se povećao broj prvaka u somborskim školama, moglo se desiti da najstarija somborska OŠ „21 oktobar“ ostane bez odeljenja I razreda. Ovo samo po sebi ne bi moralo biti ni tragično ni katastrofično da se u međuvremenu nije štošta izdešavalo, a što dovodi u pitanje regularnost i zakonitost ovogodišnjeg upisa u I razred ove i drugih drugih somborskih škola.

Naime, dok su neke od somborskih OŠ upisale veći broj učenika od kvote koja im po teritorijalnom principu pripadaju, OŠ „21 oktobar“ nije upisala ni one koji im po istom principu trebala upisati. Zašto?

Izgleda da su u pitanju ipak bile zakulisne radnje i odvratanje roditelja od toga da svoju decu upišu u ovu školu, gde im je po mestu stanovanja i zakonu i bilo mesto upisa. Iako je teško sve ovo proveriti, jer su pojedini roditelji zaplašeni, iz izjava najhrabrijih roditelja sledi da su to, neovlašteno, činili pojedini službenici opštinskog Odeljenja za društvene delatnosti.

U međuvremenu sindikat „Nezavisnost“ škole i zaposleni, između ostalog, opravdano zabrinuti za sudbinu škole i naravno svoja radna mesta, preduzeli su čitav niz konkretnih koraka kako bi se obezbedila zakonitost i regularnost postupka upisa prvaka. Nakon što su 24. 04. ove godine službeno obavestili da su ostali bez jednog prvaka u matičnoj školi, zatražili su sednicu ŠO. ŠO je doneo odluku da se zatraži prijem kod načelnika Zapadnobackog upravnog okruga gosp. Torlakovića, načelnika ŠU Sombor Gradimira Markovića i načelnice Odeljenja za društvene delat-

nosti SO Sombor gde M. Rackov Kovačić. Od ovo troje funkcionera predstavnike zaposlenih primio je jedino načelnik ŠU gosp. Marković.

Usludila je sednica Nastavničkog veća na kojoj je ponovo zahtevano da nadležni dostave školi spiskove svih prvaka po teritorijalnom principu. Zatraženo je i da delegaciju prime predsednik SO Sombor gosp. Veljko Stojinović i načelnica Odeljenja za društvene delatnosti Milena Rackov Kovačić, tim pre što je donošenje mreže OŠ i vrtića zakonsko pravo i obaveza skupštine JLS. Dana 17. 05. o.g. delegaciju škole je primio potpredsednik opštinskog veća Radoslav Jelačić jer se predsednik Skupštine opštine Sombor, iako po struci prosvetar, nije ustojio da primi kolege. Sastanku su prisustvovali i načelnica za društvene delatnosti gđa Rackov Kovačić i Gradimir Marković, načelnik ŠU. Načelnica Odeljenja za društvene delatnosti je, ovom prilikom, odbila da predstavnicima škole da na uvid tražene spiskove.

Nakon toga su se u školi, ipak, pojavili prvaci – njih 13. Dakle još uvek nedovoljno je jedno puno odeljenje.

Smatrajući da je škola ipak zakinita, zaposleni su se obratili i pokrajinskom Sekretaru za obrazovanje i kulturu Dr Zoltanu Jegeršu. Za razliku od lokalnih donosioca odluka, pokrajinske prosvetne vlasti reagovala su odmah i uputile zaposlene na način kako da se ipak osigura zakonitost upisa. Očigledno, biće posla za prosvetnu inspekciju, a možda će zaposleni saznati i pravu istinu ko je sve opstruirao upis i da su možda spoljni faktori imali i „pomagače“ u samoj školi.

Zaposleni su svesni činjenice da kontinuirano smanjivanje broja učenika neminovno vodi i do smanjivanja broja odeljenja i racionalizacije mreže škola, ali insistiraju da to bude urađeno na zakonit način. Uostalom „21 oktobar“ pomoć su obećale kolege iz RKO Sindikata „Nezavisnost“ koje žele da sa opštinskim vlastima sudeluju u poslu pravljenja nove i održive mreže škola.

Rezultat medijske kampanje, u lokalnim medijima, da je školi ipak odobreno odeljenje I razreda. Međutim, zaposleni u „21. oktobru“ su svesni da broj upisanih učenika nije broj dovoljan za odeljenje kako ga prepoznaju kriterijumi ministarstva, ali se ni ne miri da im odobravanjem ovakog (krnjeg) odeljenja budu „zapušena usta“. Jer neko ipak mora biti odgovoran za nastalu situaciju i bezakonje, koje se evo ponavlja po ko zna koji put. Doduše ovde se pokazalo da su određeni funkcioneri „pobrklani lončiče“ pa su se ponašali kao nalagodavci opštinskim službenicima, koju su usmeravali roditelje da decu upišu u druge škole govoreći: „da neće biti upisa u prvi razred u „21 oktobar“. Upletanje ljudi iz ŠU koji su apsolutno nenadležni za pitanje mreže škola i broja odeljenja je neprimereno, pošto je mreža škola isključivo u nadležnosti JLS. Nastranu i pasivan odnos onog ko bi trebao biti najangažovaniji za upise, a to je načelnica za društvene delatnosti. Doduše, ni uprava škole nije se pokazala zainteresovanom da škola opstane, možda i iz razloga što smatraju ga bi se „gašenjem“ ove škole neke afere u školi zataškale.

Bilo kako bilo, samo u dve poslednje godine, na ovaj je način, najstarijoj somborskoj školi „skinuto“ više od stotinu đaka. Najviše učenika koji su se trebali upisati u „21. oktobar“ upisano je u konkurentsku školu „N. Vučković“, a poznato je da u ovoj školi sadašnji načelnik ŠU „vedri i oblači“ jer je u pitanju „njegova“ matična škola. Slučajno ili ne, pitanje je sad!

ŠTA ĆE BITI SA ISPITIMA?

Okružni sud u Zrenjaninu doneo je u maju ove godine presudu kojom poništava kao nezakonitu odluku Nastavnog veća Više tehničke škole u Zrenjaninu o zvanju profesora za nastavni predmet tehnička fizika i termodinamika. Ova sudska presuda je u Višu tehničku školu stigla 27. juna.

Sudska presuda bi, mogla bi dovesti u pitanje; ocene, položene ispite i diplome studenata koji su ih polagali, u tom periodu, kod profesora, čiji je izbor u zvanje po konkursu zrenjaninski Okružni sud u drugostepenom postupku i osporio.

Naime, Viša tehnička škola je 07. decembra 2004. godine raspisala konkurs za predmet tehnička fizika za jednog izvršioca sa punim radnim vremenom i predmet termodinamika takođe za jednog izvršioca sa punim radnim vremenom. Nakon raspisanog konkursa, direktor škole imenovao je komisije za izradu referata i izbor u određeno nastavno zvanje. Među prijavama, bila je i ona koju je podneo kandidat koji je kasnije uložio tužbu sudu. Naime, on je konkurisao za oba predmeta. U razgovoru sa njim, tadašnji direktor škole i sekretar su mu rekli da se opredeli za jedan od predmeta, što je on obećao, ali nije i učinio. Posle izbora, on je podneo žalbu, koju

je Opštinski sud u Zrenjaninu u prvostepenom postupku odbacio. Nakon toga on je uložio žalbu Okružnom sudu čijom se presudom odluka Nastavnog veća o izboru dva kandidata u zvanje poništava.

Po oceni Okružnog suda, prvostepeni sud je pravilno zaključio da u postupku raspisivanja konkursa za izbor u zvanje nastavnika i prijem u radni odnos dva izvršioca za nastavne predmete tehnička fizika i termodinamika nije bilo formalnih propusta i nepravilnosti koje bi bile od značaja za poništavanje konkursa. Kako piše u sudskom obrazloženju, suština žalbenih navo-

da je ukazivanje da u istom konkursu nije bila naznačena obaveza učesnika konkursa da mogu konkurisati samo za jedan nastavni predmet, pa kako je tužilac u svojoj prijavi naznačio da konkuriše za oba predmeta, nije bilo uslova da se o njegovoj prijavi ne raspravlja i da se oceni da je ona nepotpuna. Stanovište Okružnog suda je da je ovakva žalba osnovana, a traženje da kandidat na konkursu ograniči prijavu samo za jedan nastavni predmet ne može imati takav značaj i posledicu da se prijava tužioca smatra nepotpunom i da u daljem toku izbora on bude eliminisan iz postupka izbora i mogućnosti da bude izabran za nastavno zvanje i primljen u radni odnos.

U sekretarijatu Škole kažu da se moglo dogoditi, ukoliko bi prijava za oba predmeta bila validna, da ga komisije izaberu za oba predmeta, a konkursom je jasno bilo naznačeno da je reč o dva izvršioca sa punim radnim vremenom.

Od raspisivanja konkursa Više tehničke škole do drugostepene sudske odluke prošle su skoro tri godine. Koliko je studenata u međuvremenu polagalo ispite kod profesora čiji je izbor u zvanje sud poništio i koliko ih je steklo diplome, koje se sada dovode u pitanje i koji će, možda, ni krivi ni dužni, snositi posledice svega ovoga?

PRVO I PRVO, POSADI DRVO

Ekološki pokret "Begej Sveti Đurađ" iz Žitišta je NVO osnovana pre osam godina sa ciljem da štiti i unapređuje

je životnu sredinu u ovoj maloj opštini, sve je masovnije i aktivnije. Od grupice entuzijasta žitištanski ekolozi prerasli su u pokret koji ima preko dve stotine aktivnih članova i još blizu dve hiljade aktivista u kolektivnom članstvu, uglavnom iz školskog uzrasta. Akcije koje sprovode "zeleni" u Žitištu još ubedljivije potvrđuju organizovanost i temeljnost ljubitelja prirode.

U ovoj opštini već godinama održava dobar običaj "Prvo i prvo, posadi drvo", kada mladenici prilikom venčanja usade mladicu na pogodnom mestu, obično u crkvenoj porti ili u centru naselja. Slična po karakteru je i akcija "Drvo generacije", u kojoj učestvuju đaci prvaci iz opštinskih škola, koji prilikom polaska u osmoletku zasađuju sadnicu.

Tu se priča ne završava jer Žitištani imaju i osobeni kviz „Šta znamo o ekolo-

giji", kao i godišnje akcije „Tražimo najuređeniji balkon, dvorište, školsko dvorište, učionica, školu, fabrički krug i ustanovu". Na ovaj način "Begej Sveti Đurađ" sa uspehom dokazuje da je i naizgled malim koracima na ekološkom planu moguće postići velike rezultate, pre svega na menjanju odnosa svojih sugrađana prema životnoj sredini i okruženju.

Udruženje ima i krupne planove, kao što je pošumljavanje 15 hektara zemljišta, osnivanje rasadnika za potrebe opštine, izrada Lokalnog ekološkog akcionog plana i slično. Uz sve to blisko saraduje sa drugim ekološkim pokretima u okruženju, posebno u organizovanju promotivnih akcija. Naročito su ponosni na uključivanje školaraca u aktivnosti udruženja, jer tvrde da je samo ekološki podučena omladina garant očuvanja i unapređenja životne sredine u budućnosti.

PONOVO RADI MAŠTALIŠTE

Škola sve više postaje mučilište, a kuća tučilište. Umesto da je škola maštalište, a kuća praštalište (Božidar Mandić)

U Dečjem stvaralačkom centru „Maštalište" za septembar je najavljen novi ciklus radionica za sve uzraste - od predškolskog do srednjoškolskog doba. Centar je osnovan je uz pomoć Save The Children Fund-a i ECHO-a. „Maštalište" ni tokom proteklog leta nije bilo na raspustu: „igraonice" su bile organizovane nedeljom 17-20 časova, a organizovan je i letnji kurs origamija. Sve aktivnosti su besplatne. Do sada je kroz Centar prošlo preko 2.500 dece i mladih. Moto centra je „ista prava za sve", odnosno zalaganje da sva deca, bez obzira na socijalnu, etničku, versku ili bilo koju drugu grupu kojoj pripadaju imaju jednaka prava na podsticajno odra-

stanje. Zato u Centru danas zajedno uspešno rade deca različitih sposobnosti, socijalnih mogućnosti i maternjih jezika.

U „Biblioteci igračaka" deca se igraju zajedno sa svojim roditeljima uz stručnu pomoć pedagoga oko odabira igara i igračaka. Sve igračke su promišljeno odabrane i služe za podsticanje dečijeg stvaralaštva.

„Maštalište" organizuje grupe polaznika radionica engleskog jezika „English Parade". Deca uzrasta 10 godina iz šest zrenjaninskih osnovnih škola u periodu oktobar-maj svake subote popodne imaju prilike da uče, maštaju, pevaju, igraju se, da budu radoznali i kreativni i to sve na engleskom!

Poseban deo aktivnosti u „Maštalištu" čini dnevni boravak za decu sa težom mentalnom retardacijom.

Pred odlazak na letnji raspust „Maštalište" organizuje; završne radionice malih „maštalića", oprostajno druženje i kviz, podelu nagrada i diploma.

HAOS U IZDAVANJU UDŽBENIKA

Proizvodnja udžbenika je od izuzetnog značaja i višestruko vezana za tokove u obrazovanju i njegovoj permanentnoj reformi, ne samo sa pedagoškog i kulturnog, već i sa naučnog, ekonomskog, socijalnog i političkog aspekta. Novina u tranziciji je pojava privatnih izdavača i proturanje fraze i neistine - konkurencijom do kvaliteta, bez ozbiljnijih makar manjih istraživanja o tome kakvi su stvarni efekti ove tržišne inovacije. Prateći stručne skupove saveza učitelja Srbije poslednjih godina moglo se zapaziti redovno reklamiranje „čete izdavača“ (čak i po 12), svakako pod određenim uslovima organizatora, gde se stvarala atmosfera „trgovačkih sabora ili susreta učitelja“.

Bivši ministri Gašo Knežević i Slobodan Vuksanović su „nagradili“ nastavnike pravom da oni individualno odlučuju kog izdavača će njihovi učenici (roditelji) kupovati udžbenike i (famousne) priručnike. Na ovaj način su dovedeni u pitanje stručni kriterijumi, organizaciona strana problema (udžbeničko šarenilo) i opasnost od korupcije učesnika u ovoj trgovini.

Prilikom otvaranja izložbe o jubileju „Pola veka Zavoda za udžbenike i nastavna sredstva“ i promocije zbornika „Udžbenik i savremena nastava“ direktor ove ugledne ustanove Radoš Ljušić, ističući da je Zavod za pet decenija objavio 26.000 naslova u tiražu od 360.000.000 knjiga, posebno je podvukao da „u oblasti izdavanja udžbenika od 2003. postoji neloyalna konkurencija, tako da vlada haotično stanje, pa je potrebno doneti novi zakon o udžbenicima“. Brojna su otvorena pitanja izdavanja udžbeničke i priručne literature, pa se oseća potreba da se organizuje skup poput onog u 1980. „Udžbenik kao predmet naučnih istraživanja“ (vidi Zbornik, 1982.), jer ovo vreme traži nova osvetljavanja odraza razvoja nauke, kulture, tehnologije i ekonomske racionalizacije u ovoj delatnosti.

U Prosvetnom pregledu (6. septembra) u članku „Konkurencijom do kvaliteta“ (S. Popović) svoje gledanje na „izdavački pluralizam“ izneo je i Petar Anokić, predsednik Društva učitelja Beograda da je „otvaranje tržišta udžbenika dao pozitivne rezultate, jer konkurencija državnog i privatnih izdavača poboljšava kvalitet udžbenika i otvara prostor za veće angažovanje kreativnih autora iz nastavne prakse“. Za ovu tvrdnju nedostaju argumenti, pa ostaje otvoreno pitanje - koliko su privatni izdavači svojim kadrovskim, organizacionim i ekonomskim kapacitetima mogli da postanu partneri u ovoj delatnosti Zavodu, koji ima balkansku reputaciju. Čast izuzecima, ali ostaje sumnja u floskulu „konkurencijom do kvaliteta“. Do kvaliteta će se pre doći razvijenijom pedagoškom kritikom udžbenika i priručnika (koji su problem svoje vrste), istraživanjem ove pedagoške izdavačke oblasti i otklanjanjem deformacija u dosadašnjoj praksi. Posebno zbunjuje P. Anokić stavom da je potrebno više izdavača udžbenika, kako bi se izbeglo da se „koriste udžbenici samo jednog izdavača kao u Titovo vreme“ (?), jer ova politizacija nije prilog umnožavanju izdavača.

Pravo na donošenje odluke koji udžbenici da se koriste u školi i fakultetu ne sme biti prepušteno pojedincima, čak ni užim timovima stručnjaka, već komisiji u Ministarstvu obrazovanja, u kojoj bi bili i predstavnici struka, pedagozi i drugi. Komercijalizacija, korupcija, privatizantni interesi u ovom poslu u ime modernizacije i racionalizacije obrazovanja moraju izostati. Pedagoškim radnicima treba uskratiti i pravo da nameću planove suvišnih ekskurzija i rekreativne nastave, gde takođe preči opasnost od zloupotreba koje ruše ugled ove profesije. Trgovačku „etiku“ u izboru udžbenika, ekskurzijama i rekreativnoj nastavi, treba oštro sankcionisati, jer moralna obnova škola i fakulteta mora da počne. Moramo imati sluha za sve veće siromaštvo dece, omladine i roditelja.

Prof. dr Drago T. Pantić

KAKVA (NE)OZBILJNOST!?

Dana 06. septembra 2007. godine u dnevnom listu „Politika“ (možda i još negde) Ministarstvo prosvete Republike Srbije raspisalo je **KONKURS u oblasti izdavanja udžbenika za peti razred osnovnog obrazovanja i vaspitanja** u kome se, pored ostalog kaže (citiramo): „Izdavači su dužni da kompletirane rukopise u štampanoj formi i pratećom dokumentacijom, dostave Ministarstvu prosvete na pregled i ocenu, odnosno odobrenje osam dana od dana objavljivanja konkursa u sredstvima javnog informisanja“.

Konkurs je potpisao ministar dr Zoran Lončar.

Dakle, rok je 14. septembar 2007. godine (petak)! Odnosi se na sve predmete.

Šta to znači? Pa, znači da je **konkurs raspisan za nekoga ko već ima gotov rukopis** određenog predmeta, na primer, matematike (najverovatnije Zavod za udžbenike, da bi proturio dosadašnje udžbenike, koje je možda u poslednje vreme ponešto usavršio), a **ako to nije tako, onda je ovo neozbiljan i šarlatanski potez Ministarstva prosvete**, jer ko je taj ko će za 5-6 dana da iznova napiše kompletan udžbenik bilo kojeg predmeta, matematike pogotovo (gde uz udžbenik ide i zbirka zadatka)!? O kakvom kvalitetu udžbenika tu može da bude govora?

A konkurs je javan i svi građani treba da imaju jednake uslove, pa i u pogledu roka, pa i oni koji prvi put čuju da je raspisan konkurs i da mogu na njemu

da učestvuju.

Koliko se sećam, u neka ranija vremena konkursni rok za udžbenike nije mogao biti kraći od 6 meseci. Za ozbiljan udžbenik i to je malo ako se ima u vidu da ljudi koji pišu udžbenike, obično ne rade samo to, već su negde i zaposleni.

Pre neki dan sam u nekim novinama pročitao uvodnik o nizu nedopustivih (čak kriminalnih) radnji u tobože pravnoj državi Srbiji, gde se komentar uvek završavao sa „I nikom ništa“. Možda će i u vezi sa ovim o čemu pišem biti „I nikom ništa“.

Ja nisam u stanju da sve to komentarišem. Valjda ćete to učiniti vi. Mogu samo da dodam: Kakav ministar i njegova kompetencija za prosvetu – takvi i njegovi potezi! Naravno, to su za ministra pripremili njegovi sistemski „stručnjaci“.

Ne zamerite. Samo sam hteo da dobronamerno skrenem pažnju na još jedan primer srozavanja našeg obrazovanja, kao što je i onaj cirkus oko trke da se pređe prag od 1 boda, tj. (5%) na kvalifikacionom ispitu za upis u srednje škole. Pa i za taj 1 bod ima mnogo mahinacija i podvala. Čista podvala učenicima i dodvoravanje naivnim roditeljima. Naravno, grbavi budu oni poštteni učenici i profesori. O pedagoškim principima tu nema ni govora. Da li se tako radi igde na Zemaljskoj kugli?

S poštovanjem,

Mr Dejan Perović, prof.

IZMEĐU PEDAGOGIJE I BIROKRATIJE

Povodom informacija u sredstvima informisanja da je došlo do nesporazuma u radu Komisije za izradu Pravilnika o polaganju i ocenjivanju na ispitima i da je novinarima onemogućeno da prisustvuju delu sastanka Komisije, Pedagoški pokret Srbije skreće pažnju na činjenicu da je pravilnik o ocenjivanju i polaganju ispita u suštini pedagoško-didaktičko pitanje, a ne birokratsko-političko, pa je sastav Komisije sasvim problematičan, sastavljen tobože po „delegatskom ključu“, jer teško je poverovati da od šest profesora neko od njih ne poznaje didaktičko-dokimološku osnovu ocenjivanja, vrednovanja znanja studenata. Podatak da se tako važan pravilnik pravi „iza leđa“ javnosti, skriveno od pedagoških stručnjaka i studenata, govori o lošim namerama profesora u Komisiji, koji hoće još jednim aktom da

učvrste obespravljen i ugrožen položaj studenata, a zaštite loš i neodgovoran rad mnogih profesora. Ovde je poraz etike ljudi za katedrom.

Ignorisanje „paketa“ predispitnih obaveza studenata, kao što su prisustvo predavanjima, kolokvijum, test, esej, domaći rad, učešće u istraživanjima, praksa ili terenski rad - u davanju zaključne ocene na ispitu pokazuje sledeće: a) profesori-birokrate imaju sumnjive ciljeve u vezi ispita, žele diktaturu nad studentima, i b) ovakvim profesorima treba uskratiti da predaju i ocenjuju studente na ispitima.

Didaktika zahteva ocenjivanje ocenjivanja, vrednovanje vrednovanja, ocenjivanje ocenjivača, evaluaciju akreditacije i licenciranja. Najzad, studenti nisu delinkventska populacija koju treba „paragrafima krotiti“.

Prof. dr Drago T. Pantić

NOVKA MOJIĆ NOVI PREDSEDNIK SES-A I voždanske mogu upisati porodijski u radni staž

Na XV sednici Pokrajinskog socijalno-ekonomskog saveta Vojvodine, održanoj 18. septembra u N. Sadu, odlučeno je konsenzusom da predsedavajući u narednoj godini bude pokrajinski sekretar za demografiju, porodicu i društvenu brigu o deci Novka Mojić.

Pored izbora predsedavajućeg Pokrajinskog socijalno-ekonomskog saveta, razmatrano je još šest tačaka dnevnog reda, i to: Stavovi Pokrajinskog socijalno-ekonomskog saveta usvojenih na XIV sednici, Prezentacija Fonda za kapitalna ulaganja, Informacija o stanju zaposlenosti i nezaposlenosti u AP Vojvodini u period januar-jun 2007. godine i Prezentacija mera aktivne politike zapošljavanja. Takođe, razmatrano je stanje u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, kao i inicijativa Aktiva žena UGS "Nezavisnost" za priznavanje vremena provedenog na porodiljskom odsustvu u radni staž ženama koje su u vreme odsustva bile van radnog odnosa.

Razmatranjem prve tačke dnevnog reda došlo se do zaključka da je uvođenje novih partnera u socijalno-ekonomski savet moguće samo ukoliko je reč o reprezentativnim partnerima, bilo da je reč o sindikalnim organizacijama, bilo da je reč o poslodavcima. Konstatovano je da postoji potreba za institucionalizacijom Pokrajinskog socijalno-ekonomskog saveta. Ovaj predlog dala je Unija poslodavaca. Inače, ovaj Savet, koji deluje u okviru Po-

krajinskog sekretarijata za rad, zapošljavanje i ravnopravnost polova, može ostvariti pravo na profesionalizaciju vraćanjem određenih ingerencija AP Vojvodini Ustavom Republike Srbije, kao i usvajanjem pokrajinskog budžeta za 2008. godinu. U okviru prezentacije Fonda za kapitalna ulaganja objašnjeno je da ovaj Fond finansira programe i projekte koji se odnose na razvoj privrede, poljoprivrede, saobraćajne infrastrukture, turizma, zaštite životne sredine, sporta, kao i zdravstvene zaštite i informisanja. Fond se finansira iz budžeta AP Vojvodine koji je usklađen sa Ustavom Republike Srbije. Kako je naglašeno, od osnivanja Fonda 2006. godine primljeno je 992 programa i projekata, a odabrano je i finansirano, ili je u procesu realizacije 415 programa, a sredstva izdvojena za njihovu realizaciju iznose 14 milijardi i 800 miliona dinara.

Govoreći o stanju zaposlenosti, odnosno nezaposlenosti u AP Vojvodini, kao i o merama aktivne politike zapošljavanja, naglašeno je da je u odnosu na jul prošle godine nezaposlenost

smanjena za 40 000 ljudi različitim merama Izvršnog veća AP Vojvodine, što procentualno znači da je nezaposlenost u AP Vojvodini smanjena za 20 odsto, dok je u Republici Srbiji smanjena za 8 odsto. Konstatovano je da je neophodno da se Vojvodini vrate ingerencije u oblasti vođenja statistike, kako bi svi podaci bili veritabilniji, jer je promenom Zakona o zdravstvenom osiguranju promenjen pristup evidenciji nezaposlenih lica.

Na današnjoj sednici Saveta razmatrana je inicijativa Aktiva žena UGS "Nezavisnost" za priznavanje vremena provedenog na porodiljskom odsustvu u radni staž ženama koje su u vreme odsustva bile van radnog odnosa. Ova inicijativa bila je usmerena na otklanjanje direktnog kršenja osnovnih ljudskih prava garantovanih Ustavom Republike Srbije i prava regulisanih zakonskim i drugim propisima, kao što su Zakon o radu, Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju i drugih propisa koje regulišu radno-pravni status zaposlenih, odnosno nezaposlenih lica. Inicijativa je upućena Ministarstvu rada i

socijalne politike, a u odgovoru podnosiocima zahteva naglašeno je da nema smetnji da osiguranici sa teritorije APV podnesu zahtev za priznavanje staža nadležnoj filijali Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje, čime se obezbeđuje ravnopravni položaj sa ostalim ženama osiguranicima sa drugih teritorija Republike Srbije. Time je višemesečna kampanja podnosioca inicijative za priznavanje staža ženama iz APV okončana zvaničnim pravnim tumačenjem nadležnog Ministarstva rada i socijalne politike, koje će omogućiti da žene iz APV ostvare svoje pravo koje im je godinama bilo uskraćeno.

ZABUNJIVAČIMA NIJE MESTO U SOCIJALNO-EKONOMSKOM SAVETU

Sindikata prosvetnih radnika Vojvodine (SPRV) član je Unije sindikata prosvetnih radnika Srbije (USPRS), a USPRS odnedavno član nereprezentativne Konfederacije slobodnih sindikata. U svom radu i SPRV i USPRS karakteriše visok stepen socijalne demagogije i populističke retorike koji ne doprinosi jačanju sindikalne scene, već upravo suprotno, služi razbijanju i onako fregmentirane sindikalne scene. Njihovi iracionalni štrajkovi, motivisani nesindikalnim zahtevima i odbijanje potpisivanja Posebnog kolektivnog ugovora, kojeg stručnjaci ocenjuju kao efikasan „alat“ za izuzetno visok stepen zaštite prava zaposlenih i Protokola o osnovicama za obračun i isplatu zarada, kao i drugi niz nesindikalnih aktivnosti ih diskvalifikuje iz socijalnog dijaloga i karakteriše kao sindikat koji odmaže da se mnogobrojni problemi u delatnosti reše.

SPRV se u javnosti pokušava predstaviti kao najbolji, najuređeniji sindikat u delatnosti obrazovanja i kao ravnopravan učesnik socijalnog

dijaloga u zemlji i van nje, što uopšte nije tačno. Kad se radi o socijalnom dijalogu na nacionalnom nivou, reprezentativni učesnici iz reda sindikata su samo UGS „Nezavisnost“ i SSSS, na granskom nivou u socijalnom dijalogu, uz GSPRS „Nezavisnost“ i SOS, doduše sudeluje i USPRS, međutim uvek na način da opstruiše ovaj proces. Zahtev da SPRV učestvuje u radu Socijalno-ekonomskog saveta u Vojvodini, Savet je odbacio iz napred navedenih razloga. SPRV se često u javnosti oglašava „preteći“ prosvetnim vlastima i drugima, međunarodnim sindikalnim organizacijama. Ovo je, ustvari, „pucaj iz prazne puške“, jer su iz Srbije samo dva sindikata članovi Internacionale obrazovanja (EI), i to GSPRS „Nezavisnost“ i SOS. Na nedavni zahtev da učestvuju na Međunarodnoj konferenciji sindikata prosvetnih radnika iz bivše Jugoslavije, koja će biti održana 28. i 29. septembra u Herceg Novom, pod pokroviteljstvom EI, stigla je odbijenička za njihovo učešće, uz argumentaciju koju smo već naveli.

GSPRS „Nezavisnost“, a pretpostavljamo i SOS, nemaju ništa protiv toga da se USPRS (i SPRV) uključe punim kapacitetom u socijalni dijalog, ali se zalažu da u tom slučaju moraju biti kooperativni sa drugim reprezentativnim činiocima na sindikalnoj sceni i da moraju pronalaziti ono što je zajedničko i šta mogu zajednički zastupati svi sindikati, a ne apriori biti protiv svega što dolazi iz drugih sindikalnih centrala, jer, ipak, nesporna je činjenica da svi sindikati predstavljaju samo jednog socijalnog partnera u „svetom trojstvu“ socijalnog dijaloga (sindikat – vlast – poslodavci). Ukoliko kolege iz SPRV i USPRS to prihvate i zajedno sa svojom konfederacijom dokažu da su reprezentativni, uvek su dobrodošli u socijalni dijalog. U protivnom moraju da se nauče da se socijalni dijalog mora voditi i unutar jednog socijalnog partnera i bilateralno, a ne samo u socijalno - ekonomskim savetima.

hzmk

ZARADE U PADU

Prosečna zarada u Republici Srbiji, isplaćena u avgustu 2007. godine, iznosila je 39302 dinara. U odnosu na prosečnu zaradu isplaćenu u julu 2007. godine, nominalno je veća za 1,52 %, a realno je manja za 1,44%.

U isto vreme prosečna zarada isplaćena u AP

Vojvodini bila je 39773 dinara. U odnosu na prosečnu zaradu isplaćenu u julu 2007. godine, nominalno je veća za 1,29 %, a realno je manja za 1,85%.

Prosečna zarada bez poreza i doprinosa u Republici Srbiji, isplaćena u avgustu 2007. godine, iznosila je 28143 dinara. U odnosu

na prosečnu zaradu bez poreza i doprinosa isplaćenu u julu 2007. godine, nominalno je veća za 1,41%, a realno je manja za 1,54%. U Vojvodini je ta zarada iznosila 28485 dinara ili 1,29% više nego u prethodnom mesecu. Ova zarada je ipak realno pala u odnosu na jul i to za 1,85%.

Prosečne zarade po zaposlenom - avgust 2007.

	Prosečna zarada		Indeksi nominalnih zarada VIII 2007		Proseč. zarada bez poreza i doprinosa		Indeksi nominalnih zarada bez poreza i doprinosa VIII 2007	
	VIII 2007	I - VIII 2007	VIII 2007/ VII 2007	I-VIII 2007/ I-VIII 2006	VIII 2007	I - VIII 2007	VIII 2007/ VII 2007	I-VIII 2007/ I-VIII 2006
Rep. Srbija	39302	37092	101,52	123,12	28143	26577	101,41	129,01
Centr. Srbija	39129	37034	101,61	123,93	28017	26540	101,46	129,77
Vojvodina	39773	37253	101,29	120,98	28485	26678	101,29	126,98
Grad Beograd	48698	46439	100,38	121,96	34779	33223	100,17	127,32
Severnobački	36814	34535	103,86	117,87	26478	24861	103,94	124,45
Sred. banatski	37231	34255	105,30	119,18	26658	24540	105,21	125,22
Sev. banatski	37352	34372	104,66	121,23	26776	24660	104,23	127,42
Juž. banatski	41978	38314	103,86	122,55	30159	27412	104,41	128,48
Zapadnobački	37706	34622	99,75	123,33	27009	24803	99,94	129,43
Južnobački	42566	40482	101,19	119,74	30445	28954	101,12	125,45
Sremski	36132	34999	90,72	124,82	25747	25048	90,23	131,22

Period avgust 2006 - avgust 2007.

Prosečna zarada u Republici Srbiji, isplaćena u avgustu 2007. godine, u odnosu na prosečnu zaradu isplaćenu u avgustu 2006. godine, nominalno je veća za 22,44 %, a realno je veća za 14,54%. U istom mesecu prosečna zarada isplaćena u Vojvodini, u odnosu na prosečnu zaradu

isplaćenu u APV u avgustu 2006. godine, nominalno je veća za 20,23 %, a realno je veća za 11,84%.

Prosečna zarada bez poreza i doprinosa u Republici Srbiji, isplaćena u avgustu 2007. godine, u odnosu na prosečnu zaradu bez poreza i doprinosa isplaćenu u avgustu 2006. godine, nominalno je

veća za 28,36%, a realno je veća za 20,07%. Prosečna zarada bez poreza i doprinosa u APV, isplaćena u avgustu 2007. godine, u odnosu na prosečnu zaradu bez poreza i doprinosa isplaćenu u avgustu 2006. godine, nominalno je veća za 26,21%, a realno je veća za 17,40%.

Indeksi zarada za avgust 2007.

Indeksi nominalnih zarada	VIII 2007/ VII 2007	VIII 2007/ XII 2006	VIII 2007/ VIII 2006	VIII 2007/ Ø 2006	I-VIII 2007/ I-VIII 2006	I-VIII 2007/ Ø 2006
Republika Srbija	101,52	95,18	122,44	123,81	123,12	116,84
Centralna Srbija	101,61	95,01	123,28	124,18	123,93	117,53
Vojvodina	101,29	95,64	120,23	122,79	120,98	115,01
Indeksi nominalnih zarada bez poreza i doprinosa						
Republika Srbija	101,41	99,56	128,36	129,65	129,01	122,44
Centralna Srbija	101,46	99,35	129,16	129,95	129,77	123,1
Vojvodina	101,29	100,12	126,21	128,83	126,98	120,66
Indeksi realnih zarada						
Republika Srbija	98,56	89,62	114,54	114,11	117,93	111,81
Centralna Srbija	98,75	89,63	115,65	114,77	118,71	112,58
Vojvodina	98,15	89,72	111,84	112,55	115,99	109,85
Indeksi realnih zarada bez poreza i doprinosa						
Republika Srbija	98,46	93,75	120,07	119,49	123,57	117,17
Centralna Srbija	98,6	93,73	121,16	120,1	124,3	117,91
Vojvodina	98,15	93,92	117,4	118,08	121,74	115,24

CENE „GURAJU“ INFLACIJU

U avgustu su cene na malo porasle za 1,2%, tako da se, četiri meseca pre isteka godine, inflacija na godišnjem

nivou veoma primakla projektovanoj granici od 6,5% i sada već iznosi 6,1%. Avgust je opasno «uzdrmao» baznu inflaciju koja će na godiš-

njem nivou iznositi oko tri odsto, što je približava donjoj granici od četiri odsto, planiranoj za ovu godinu.

Indeksi cena na malo

Republika Srbija	VIII 2007/ Ø 2006	VIII 2007/ VII 2007	VIII 2007/ VIII 2006	I-VIII 2007/ Ø 2006	I-VIII 2007/ I-VIII 2006	VIII 2007/ XII 2006
Ukupno - sa sezonskim proziv	108,2	101,2	106,3	105	105,5	106,1
Roba	107,8	101,5	105,5	104,2	104,5	106,1
Usluge	109,1	100,3	108,5	106,8	108,1	105,9
Centralna Srbija						
Ukupno - sa sezonskim proziv	107,9	101,1	106,1	104,8	105,4	105,9
Roba	107,5	101,5	105,2	104	104,2	105,9
Usluge	109	100,1	108,2	107	108,3	105,9
Vojvodina						
Ukupno - sa sezonskim proziv	108,9	101,4	107,1	105,3	105,8	106,3
Roba	108,5	101,6	106,1	104,9	105,1	106,5
Usluge	109,9	100,7	109,9	106,7	108,1	105,8

DA LI DIREKTOR MOŽE DA IZVODI NASTAVU?

PITANJE: Da li direktor škole krši zakon ako izvodi nastavu?

ODGOVOR: Odredbom člana 61. Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja („Službeni glasnik RS“, br. 62/03, 64/03, 58/04 i 62/04) propisane su nadležnosti i odgovornosti direktora ustanove kao lica koje je odgovorno za zakonitost rada i za uspešno obavljanje celokupne delatnosti ustanove.

Nadležnost direktora škole uređena je članom 61. Zakona. Kao rukovodeći organ, direktor, pored ostalog, planira i organizuje vaspitno-obrazovni rad i s tim u vezi ostvaruje pedagoško-instruktivni uvid i nadzor nad radom nastavnika i stručnih saradnika. Direktor saziva i rukovodi sednicama nastavničkog veća, bez prava odlučivanja. Direktor odlučuje po prigovoru na ocenu u toku školske godine i žalbi na zaključnu ocenu. Iz tog proizilazi da direktor ne bi mogao da obavlja poslove nastave, stručne poslove i druge oblike obrazovno-vaspitanog rada, jer su članovima 108. i 109. Zakona definisani zadaci nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika.

Za razliku od direktora, pomoćnik direktora je, na osnovu člana 64. Zakona, pedagoški rukovodilac u školi i kao takav organizuje i odgovoran je za pedagoški rad škole, koordinaciju rada stručnih organa i obavlja i druge poslove, u skladu sa statutom škole. Pomoćnik direktora je dužan da obavlja poslove nastavnika ili stručnog saradnika.

Iz napred rečenog proizilazi da direktor škole ne bi mogao u okviru svog radnog vremena da ostvaruje nastavu i druge oblike obrazovno-vaspitanog rada, pa je saglasno tome u obavezi da raspiše konkurs za predmet iz kog je izvodio nastavu dok nije postavljen na mesto direktora.

PITANJE: Iz kojih izvora prihoda se obezbeđuju sredstva za rad nastavnika-mentora?

ODGOVOR: Članom 113. stav 3. Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja („Službeni glasnik RS“, br. 62/03, 64/03, 58/04, 62/04, 79/05 – dr. zakon i 101/05 – dr. zakon) propisano je da za vreme trajanja pripravničkog staža, radi savladavanja programa za uvođenje u rad nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika, ustanova pripravniku određuje mentora.

Članom 143. stav 2. tačka 1) istog Zakona propisano je da se u budžetu jedinice lokalne samouprave u oblasti osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja obezbeđuju sredstva za stručno usavršavanje zaposlenih.

Saglasno navedenom, a imajući u vidu činjenicu da je uvođenje u posao nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika pripravnika od strane mentora vid stručnog usavršavanja zaposlenih, sredstva za rad mentora obezbeđuju se u budžetu jedinice lokalne samouprave, u skladu sa članom 143. stav 2. tačka 1) Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

PITANJE: Na kojim se obrascima izdaje duplikat svedočanstva o završenoj osnovnoj školi i da li se može omogućiti završetak osnovne škole bivšim učenicima koji su školovanje prekinuli?

ODGOVOR: Odredbom člana 135. stav 1. Zakona o osnovnoj školi („Službeni glasnik RS“, br. 50/92, 22/02, 62/03, 64/03, 58/04, 62/04, 79/05 – dr. zakon i 101/05 – dr. zakon) propisano je da škola izdaje duplikat javne isprave na propisanom obrascu, posle oglašavanja originalne javne isprave nevažećom u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

Stavom 2. istog člana zakona propisano je da škola izdaje uverenje o činjenicama o kojima vodi evidencije, u nedostatku propisanog obrasca.

Odredbom člana 44. stav 1. istog zakona propisano je da učeniku koji je navršio 15 godina života prestaje obaveza pohađanja škole istekom te školske godine.

Stavom 2. istog člana zakona propisano je da škola može, po odluci direktora, da učeniku koji je navršio 15 godina života, a nije stekao osnovno obrazovanje i vaspitanje, omogući školovanje do navršanih 17 godina života, ako to zahteva učenik ili njegov roditelj.

Odredbom člana 53. istog zakona propisano je da učenici osmog kao i ostalih razreda kojima prema članu 44. ovog zakona prestaje obaveza pohađanja škole, a nisu završili razred, mogu da ga završe polaganjem ispita iz predmeta iz kojih imaju nedovoljne ocene u roku od tri godine od dana prestanka redovnog pohađanja nastave.

Saglasno navedenom, škola, u nedostatku originalnog svedočanstva, izdaje uverenje o završenoj osnovnoj školi.

Takođe, bivšim učenicima koji su prekinuli školovanje nastavak istog se ne može omogućiti, ukoliko imaju više od 17 godina. Ukoliko nije prošlo tri godine kako im je prestala obaveza pohađanja, škola organizuje polaganje ispita iz predmeta iz kojih imaju nedovoljne ocene.

PITANJE: Da li škola može na osnovu ugovora o izvođenju nastave da primi u radni odnos penzionisano lice koje ispunjava uslove za izvođenje nastave?

ODGOVOR: Prijem u radni odnos na neodređeno vreme u ustanovi vrši se, saglasno članu 121. Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja („Službeni glasnik RS“, br. 62/03, 64/03, 58/04 i 62/04), rešenjem na osnovu konačne odluke direktora po raspisanom konkursu ili na osnovu sporazuma o preuzimanju, uz saglasnost zaposlenog.

Članom 122. istog Zakona, propisano je da kada ustanova može lice da primi u radni odnos na određeno vreme bez konkursa, odnosno po raspisanom konkursu.

Članom 124. stav 1. istog Zakona propisano je da direktor škole može da zaključi ugovor o izvođenju nastave za najviše 30 odsto od punog radnog vremena sa licem bez licence za nastavnika, koje je zaposleno kod drugog poslodavca u slučajevima iz člana 122. stav 1. ovog zakona.

Članom 132. stav 2. istog Zakona propisano je da nastavniku, vaspitaču ili stručnom saradniku u ustanovi prestaje radni odnos na kraju školske godine u kojoj navršio 40 godina staža osiguranja ili 65 godina života.

Saglasno navedenom, škola može da zasnjuje radni odnos na određeno vreme najduže do kraja školske godine sa licem koje je ostvarilo pravo na penziju, saglasno članu 122. stav 1. tačka 3. Zakona, pod uslovom da isto lice nije ispunilo jedan od uslova propisanih članom 132. Zakona.

Napominjemo da škola ugovor o izvođenju nastave može da zaključi za najviše 30 odsto od punog radnog vremena sa licem bez licence za nastavnika, koje je zaposleno kod drugog poslodavca, saglasno članu 124. stav 1. Zakona.

PITANJE: Da li lice koje je član upravnog odbora Centra za socijalni rad može istovremeno da bude i član školskog odbora srednje škole?

ODGOVOR: Članom 57. stav 8. Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja („Službeni glasnik RS“, br. 62/03, 64/03, 58/04 i 62/04), propisano je da za člana organa upravljanja ne može da bude predloženo ni imenovano lice koje bi moglo da zastupa interese više struktura, lice čiji su poslovi, dužnost ili funkcija nespojivi sa obavljanjem poslova u organu upravljanja, kao i lice koje je već imenovano za člana organa upravljanja druge ustanove.

Ustanove u smislu navedene odredbe zakona jesu ustanova obrazovanja i vaspitanja, i to: u oblasti predškolskog vaspitanja i obrazovanja (dečji vrtić) i osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja (osnovna i srednja škola i škola sa domom), saglasno čl. 1 i 29. Zakona.

Centar za socijalni rad, odnosno druge ustanove koje obavljaju javnu službu, nisu ustanove u smislu propisa iz oblasti obrazovanja.

Prema tome, nema smetnji da lice koje je član upravnog odbora Centra za socijalni rad bude predloženo i imenovano za člana školskog odbora srednje škole.

PITANJE: Da li se ocenjuju sportske aktivnosti i da li je dozvoljeno da u istom odeljenju jedan nastavnik izvodi obaveznu nastavu, a drugi sportsku aktivnost?

ODGOVOR: Odredbom člana 61. stav 3. tačka 1) Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja („Službeni glasnik RS“, br. 62/03, 64/03, 58/04 i 62/04) propisano je da direktor planira i organizuje ostvarivanje programa obrazovanja i vaspitanja.

Odredbom člana 16. stav 2. Zakona o osnovnoj školi („Službeni glasnik RS“, br. 50/92, 22/02, 62/03, 64/03, 58/04 i 62/04) propisano je da škola obezbeđuje uslove za ostvarivanje, između ostalog, i sportskih aktivnosti koje doprinose razvoju ličnosti učenika.

Saglasno navedenom, a imajući u vidu činjenicu da direktor škole organizuje ostvarivanje obrazovanja i vaspitanja, mišljenja smo da nema zakonskih smetnji da isti organizuje rad tako da u istom odeljenju jedan nastavnik realizuje plan i program iz obaveznog predmeta fizičko vaspitanje, a drugi plan i program sportskih aktivnosti, ako su oba zaposlena u školi. Ocenjivanje sportskih aktivnosti nije propisano, jer se prema Zakonu o osnovnoj školi i Pravilniku o načinu ocenjivanja učenika, ocenjuju nastavni predmeti – obavezni i izborni, a ne i sportske aktivnosti učenika. Slobodne aktivnosti učenika uzimaju se u obzir prilikom dodela posebne diplome.

JEDNA PU, A 13000 DECE

Predškolska ustanova "Radosno detinjstvo" u "svoje" vrtiće primila je čak 13.000 mališana, iako je kapacitet ove ustanove oko 12.000 mesta. To je učinjeno povećanjem grupa s 25 na 35 mališana, uz saradnju sa vaspitačima. Grad Novi Sad je pomogao

izdvajanjem sredstava za rekonstrukciju postojećih i gradnju novih objekata. U PU kažu da će se kapaciteti i narednih meseci povećavati i da planiraju da već sledeće godine ni jedno dete ne bude na listi čekanja. U "Radosnom detinjstvu" upis „jubilarnog” tri-

naestohiljaditog deteta je posebno obeležen. To je trogodišnji Aleksa Kertes. Njega je gradonačelnica obradovala igračkom, a uprava ustanove Aleksine roditelje, koje je oslobodila obaveze da, godinu dana, plaćaju vrtić.

DAN BEZ AUTOMOBILA

U subotu 22. septembra obeležen je svetski „Dan bez automobila”. Ova međunarodna manifestacije zamišljena je tako da se tog dana širom sveta delovi gradova zatvore za automobilski saobraćaj.

Pokret „Zelenih” Novog Sada je organizovao promotivnu biciklističku vožnju gradom i koncert na Trgu mladenaca. Akcija je obeležena i u drugim gradovima u Pokrajini.

KIDS FEST U NOVOM SADU

Dečiji filmski festival "KIDS FEST" održaće se od 01. do 07. oktobra u bioskopu Arena. Premijerni program donosi interesantne i edukativne dečje filmove iz celog sveta. Decu tokom sedam festivalskih dana očekuje i radionica "Škola bez nasilja", koju organizuje UNICEF i koja se bavi razvojem prijateljstva i tolerancije

među decom u školi, kao i radionica "Mali graditelji", koju organizuje Teifoc, a deca će španskim ciglicama graditi kuće i tvrdjavu. Publika će proglasiti najbolji film festivala. Projekcije filmova planirane su za 11, 13 i 15 sati. Cena ulaznice za organizovane posete je 80 dinara, a za pojedinačne 100 dinara.

ZBOGOM YU

Registar nacionalnog Internet domena Srbije saopštava da se međunarodna Internet organizacija (ICANN) saglasila s dodelom novog nacionalnog domena Srbije. Svojom odlukom, Internet

korporacija za dodeljena imena i brojeve predviđela je da se prelazak sa .yu na .rs domene okonča do 30. septembra 2009. Aktiviranje "rs" domena na Internetu, očekuje se do kraja meseca.

VOJVODANI MEĐU NAJSTARIJIMA NA SVETU

Vojvodansko stanovništvo zauzima deveto mesto na listi najstarijih populacija na svetu, s gotovo jednakim brojem starijih od 65 godina (315.000) i mlađih od 15 (322.000)! Demografi upozoravaju na to da će

zbog ubrzanog starenja broj starijih od 65 godina narednih decenija u Vojvodini narasti na čak 24 do 30 odsto stanovništva, dok će istovremeno opadati broj radno aktivnih. Starenje u Vojvodini postoji kod oba

pola, svih nacionalnosti. Trenutni proseki starosti muškaraca u pokrajini jeste 38 godina i tri meseca, a žena 41 godina i tri meseca. Starenje postoji i u gradovima i u selima i to u svih 45 vojvodanskih opština.

DVOJKA, VEĆ OD 100 EVRA

Od kad je Ministarstvo prosvete 01. marta, otvorilo posebnu telefonsku liniju za prijavu korupcije pa do 01. maja stiglo je oko 600 prijava! Petina prijava se odnosi na korupciju u drugim institucijama i oblastima (najviše u zdravstvu), a preostalih 80% prijava retko je bilo potkrepljeno dokazima ili bar opravdanom sumnjom. Broj prijava je u poslednje vreme mnogo ma-

nji, u proseku jedna nedeljno. Često se dešava da komšija prijavljuje komšiju da ministarstvo proveri njegovu fakultetsku diplomu jer sumnja da je ona kupljena.

U Ministarstvu prosvete kažu da je davanje mita teško dokazati i da je u slučaju novosadskog profesora V.V. koji je tražio 400 evra za polaganje popravnog ispita „slučaj” rešen obe-

leženim novčanicama. Iako zvaničnih dokaza nema, roditelji širom Srbije, pa i u Novom Sadu, prijavljuju da u nekim školama dvojka košta između 100 i 400 evra, te da je slična tarifa i za ocenu na fakultetima. Međutim, roditelji ostavljaju samo anonimne prijave... Ali, pošto neće da se predstave – ministarstvo ne može ništa da uradi.

U STRAHU OD SVAKODNEVNICE OSTAJU VEĆITI STUDENTI

Prosek studiranja na Novosadskom univerzitetu je sedam godina, a na pojedinim studijskim grupama i fakultetima, kao na primer na Prirodno-matematičkom ili Fakultetu tehničkih nauka, studenti okončavaju studije tek nakon devet godina školovanja. Mnogo indikativnija

činjenica i neposredniji uzrok dugog studentskog života jeste da velik procenat apsolvencija, prečesto sa samo nekoliko ispita ili čak samo s diplomskim ispitom, svoj apsolventski staž prolongira i na tri ili četiri godine, nakon prethodno uspešno i u roku završene uobičajene

ne četiri redovne studijske godine. Opšta nezaposlenost, nemogućnost nalaženja posla u svojoj struci po sticanju diplome, strah od budućeg "života odraslih" – razlozi su ovakvog pomalo apatičnog stanja apsolvencija ili studenata završnih godina.

PRIMAJU DO 3.000 EVRA MESEČNO

Vojvodanski i novosadski funkcioneri primaju plate veće od hiljadu evra, a apsolutni rekorder je direktorka JP "Vojvodinašume" Marta Takač sa platom od oko tri hiljade evra mesečno. Takačeva nije želela da otkrije visinu plate, navodeći da je to poslovna tajna, ali su novinari taj podatak dobili iz pokrajinske administracije.

Posle nje na listi najbolje plaćenih nalazi se niz direktora novosadskih javnih preduzeća koje predvodi Miloje Jakovljević (iz Spensa) sa 190 hiljada dinara. Bivši direktor „Informatike” M. Malobabić primao je 187 hiljada, direktor „Puti” D. Vidačić 151 hiljadu, direktor „Čistoće” B. Dragičević 150 hiljada, a direktor ZIG-a Igor Mi-

rović 140 hiljada. Ostali funkcioneri i direktori javnih preduzeća primaju tek nešto manje iznose. Uslovno rečeno, najmanje plate su plate članova Gradskog veća koje iznose nešto malo više od 80 hiljada. Podaci govore i da direktori javnih preduzeća primaju veće plate od ljudi koji se nalaze na nekoj od funkcija u gradu ili pokrajini.

